

سال‌نمای امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران

تحولات راهبردی ۱۳۹۰
چشم‌انداز ۱۳۹۱

زیر نظر شورای نویسندگان

پژوهشکده مطالعات راهبردی
غیرتسلیمی

شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان

مقدمه

شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان، به واسطه نقش و ویژگی‌های مختلف، همواره به عنوان پدیده‌ای پرچالش برای جمهوری اسلامی شناخته می‌شوند. سیر صعودی میزان استفاده از تجهیزات دریافت ماهواره و رشد تدریجی و تنوع شبکه‌های مختلف فارسی‌زبان، بیانگر افزایش میزان گرایش و مراجعۀ اقشار مختلف جامعه به این شبکه‌ها طی سال ۱۳۹۰ نیز می‌باشند.

سیر صعودی میزان استفاده از تجهیزات دریافت ماهواره و رشد تدریجی و تنوع شبکه‌های مختلف فارسی‌زبان، بیانگر افزایش میزان گرایش و مراجعۀ اقشار مختلف جامعه به این شبکه‌ها طی سال ۱۳۹۰ می‌باشند

اطلاع‌رسانی مغایر با اهداف نظام، اجرای عملیات روانی مخرب، ایجاد ارتباط بلاواسطه و دوسویه با جریان‌های مخالف و مورد منع نظام، عرضه محصولات فرهنگی غیرمجاز و مخرب، عرصه‌ای برای تبادل و تعامل بین جریانات مخالف داخل و خارج کشور و رونق و احیای جریان‌های مخالف سیاسی فرهنگی در حال اُفول خارج‌نشین، از جمله ویژگی‌ها یا کارکردهای این شبکه‌هاست.

اگرچه شبکه‌های خبری و سیاسی را می‌توان همواره به عنوان یکی از مهم‌ترین کانون‌های بروز آسیب و تهدید به ویژه در شرایط خاص و اضطرابی دانست، اما افزایش تنوع و گوناگونی شبکه‌های ماهواره‌ای، حکایت از افزایش شیب موضوعات اجتماعی و فرهنگی و آسیب‌ها در این حوزه دارد. این وضعیت، حتی در شبکه‌هایی که به ظاهر تنها فعالیت تبلیغی و اقتصادی دارند نیز مشهود است و در عمل به ترویج و تقویت فرهنگی مصرف‌گرایی و بیگانه‌گرایی مشغول هستند. روند بطنی و تدریجی آسیب‌ها در این حوزه، موجب وقوع تدریجی تهدیدها

و کاهش حساسیت و واکنش در قبال آنها خواهد شد و در بلندمدت، خسارات عمیق‌تری را متوجه جامعه خواهند نمود.

برآورد ۱۳۹۰

در بررسی گونه‌های مختلف از شبکه‌های فارسی‌زبان، بیش از ۱۰۰ شبکه را می‌توان برشمرد که ایرانیان از مخاطبان اصلی آنها هستند.

- شبکه‌های خبری: ۳ شبکه (بی‌بی‌سی، وی‌اُی، یورو نیوز)
- شبکه‌های سیاسی: ۱۴ شبکه (پارس، کانال یک و ...)
- شبکه‌های دینی مذهبی: ۱۱ شبکه
- ۵ شیعه (سلام ۱ و ۲، اهل بیت(ع)، ثامن، امام حسین(ع))
- ۳ سنی (نور، وصال، کلمه)
- ۳ مسیحی (ست سون پارس، محبت، نجات)
- شبکه‌های تبلیغاتی: ۱۰ شبکه (می‌شاپ، تک‌تی‌وی، ایزی‌شاپ و ...)
- شبکه‌های ضد فرهنگ عمومی: ۳۱ شبکه (پی‌ام‌سی، آی‌تی‌ان، تپش، من و تو و ...)
- شبکه‌های اختصاصی فیلم و سریال‌های خارجی با دوبله یا زیرنویس فارسی: ۷ شبکه (ام‌بی‌سی فارسی، فارسی وان، نگین و ...)
- شبکه‌های غیرمجاز با منشأ داخلی: ۵ شبکه (ایران موزیک، ایران بیوتی و ...)
- شبکه‌های مروج انحرافات و فساد اخلاقی: ۲۰ شبکه فارسی‌زبان (چت ایرانی، شبکه اروتیک، سیستم اعلامیه‌آشنایی و ...)

در میان شبکه‌های خبری،
BBC فارسی را همچنان
می‌توان حرفه‌ای‌تر و
اثرگذارتر از سایر شبکه‌های
خبری علیه جمهوری
اسلامی ایران دانست

در میان شبکه‌های خبری، BBC فارسی را همچنان می‌توان حرفه‌ای‌تر و اثرگذارتر از سایر شبکه‌های خبری علیه جمهوری اسلامی ایران دانست. اهمیت این ویژگی آنچنان است که هیلاری کلینتون وزیر خارجه آمریکا برای انتقال پیام‌های دولت آمریکا به ایران، BBC فارسی را بر VOA (رسانه فارسی‌زبان متعلق به حاکمیت آمریکا) ترجیح داد و از همین ابزار برای معرفی سفارت مجازی آمریکا در ایران استفاده شد. در همین راستا می‌توان به برخی اخبار حاکی از کمک مالی وزارت امور خارجه آمریکا و فرح پهلوی (بیوه محمدرضا) به این شبکه اشاره نمود. بر همین اساس، مشکلات ناشی از بحران مالی اروپا که کاهش بودجه واحدهای مختلف وابسته به دولت انگلیس از جمله BBC WORLD را در پی داشت، بنا بر تصمیم مسئولین وزارت خارجه انگلیس، گریبانگیر BBC فارسی نشد. آگاهی و اطلاع‌رسانی پیشاپیش این شبکه از گزارش احمد شهید (گزارشگر ویژه حقوق بشر سازمان ملل)، قبل از انتشار عمومی آن را می‌توان نشانه‌ای دیگر از حمایت همه‌جانبه و سرمایه‌گذاری غرب از BBC فارسی دانست.

اخبار اشاره‌شده گویای سرمایه‌گذاری قابل ملاحظه و تمرکز غرب و ضد انقلاب خارج از کشور بر این رسانه است. استفاده قابل ملاحظه این رسانه از فتنه‌گران مقیم خارج و عناصر

سیاسی فرهنگی متواری یا خودتبعید، نماد دیگری از این وضعیت است. شاخص‌ترین رخداد از سوی این شبکه را می‌توان تولید و انتشار مستند «خط و نشان یک رهبر» در معرض به رهبر معظم انقلاب طی شهریور ماه سال ۹۰ دانست که پیامدهای قابل توجهی به بار آورد.

این رخداد را می‌توان ناشی از نتیجه‌گیری مشترک کشورهای متخاصم و ضد انقلاب در نقش بی‌بدیل و محوری رهبری در ناکام گذاشتن کینه‌توزی‌های دشمنان علیه جمهوری اسلامی دانست که منجر به برنامه‌ریزی مشترک در تهاجم به این جایگاه و شخصیت شد. تکرار و تداوم رویه پیش‌گرفته شده از سوی BBC فارسی می‌توانست پخش مستند مذکور را به نقطه عطفی در برنامه تخریبی طراحی شده علیه رهبر معظم انقلاب تبدیل نماید که خوشبختانه به دلایل مختلف محقق نشد.

از آنجا که سازندگان این مستند در زمره مستندسازان حرفه‌ای، پرسابقه و مجرب نبودند، این اثر گرفتار نقص‌های ساختاری و پیام‌های متناقض بود. با توجه به اینکه یکی از ویژگی‌های قابل توجه BBC فارسی در ابتدای فعالیت، تهیه و پخش مستندهای مختلف ساخته هنرمندان ایرانی بود، ساخت و انتشار این مستند از اعتبار حرفه‌ای این شبکه در میان متخصصین کاست. انتشار نقدهای متفاوت و متعدد، حتی از سوی کارشناسان مخالف نظام و اعتراض به طرح ویژگی‌های مثبت برای رهبر انقلاب در مستند، از جمله این پیامدها بود.

یکی از سؤالات اساسی پیرامون ساخت این مستند توسط BBC فارسی، واگذاری چنین پروژه حساسی به این عوامل کم‌تجربه و ضعیف بود. از جمله احتمالات در پاسخ به این سؤال، عدم پذیرش ساخت این اثر توسط عوامل حرفه‌ای داخل کشور است. ترفندها و راهکارهای مختلف شبکه BBC فارسی برای گرفتن مصاحبه از افراد گوناگون، نشان از اهمیت بالای این مسئله برای شبکه مذکور دارد. همین رفتارهای شبکه توانسته است در بزنگاه‌های مختلف اهداف کوتاه‌مدت آن را تأمین نماید.

رسانه‌ای‌شدن فساد اخلاقی کارکنان BBC فارسی، گرایش آنان به بهائیت و نقش قابل ملاحظه بهائیان در این شبکه، از دیگر تبعات این وضعیت بود.

گذشته از پشتیبانی اهداف سیاسی بیگانگان توسط این شبکه علیه جمهوری اسلامی، ترویج و حمایت از جریان‌های مخرب فرهنگی اجتماعی (چهره‌ها، گروه‌ها و تشکل‌های فرهنگی هنری خود تبعید، زیرزمینی و غیرمجاز، فرهنگ بیگانه، سبک زندگی غربی و غیره) در قالب برنامه‌های متنوع آپارات، کلیک، مکث، تماشا، عشاق قرن بیستم و مانند آن، از مهم‌ترین رویه‌های این شبکه است که غالباً مخاطبان جوان را به خود جذب می‌کند.

با افزایش شور و تب انتخابات مجلس شورای اسلامی، تمرکز اصلی BBC فارسی بر موضوع انتخابات و در راستای اهداف غرب علیه جمهوری اسلامی قرار گرفت. بر همین اساس، تقویت خط تحریم انتخابات، کاهش مشارکت عمومی، تعمیق فاصله‌های ناشی از اختلافات سلاقی

سیاسی، ابهام‌آفرینی در سلامت انتخابات و مانند آن، از جمله محورهای فعالیت این رسانه بیگانه پیرامون انتخابات طی ماه‌های پایانی سال ۹۰ بود.

به دنبال اعلام نارضایتی کنگره آمریکا از کیفیت و توفیق شبکه VOA، این شبکه همچون سال‌های قبل گرفتار مشکلات ساختاری و درونی متعدد است و از همین رو، نتوانسته اقبال قابل ملاحظه‌ای در مخاطبان داخل کشور به دست آورد. این شبکه طی سال ۹۰ همانند سال ۸۹، همچنان گرفتار بحران هویت و گفتمان بود و حتی از توفیق نسبی برنامه پارازیت در گذشته کاسته شده است. فضای متزلزل و ناامن حاکم بر این شبکه که بخش عمده آن متأثر از عملیات روانی رسانه‌های جمهوری اسلامی است منجر به اخراج یا جدایی برخی از عوامل آن شد.

شبکه خبری یورونیوز تخصص‌ظاهری کمتری علیه جمهوری اسلامی از خود نشان می‌دهد و از روش‌های جنجال‌برانگیز استفاده چندانی نمی‌کند. یورونیوز اگرچه ساختاری متفاوت و ضعیف‌تر نسبت به BBC فارسی و VOA دارد، اما هم‌نوایی ظریف و دقیقی با سایر رسانه‌های بیگانه در تخریب و تبلیغ علیه جمهوری اسلامی در این شبکه به چشم می‌خورد.

یکی از چالش‌های حاصل از فعالیت شبکه‌های ماهواره‌ای، ایجاد جریان مخرب خبررسانی بر خلاف عملکرد رسانه‌ای نظام است. شبکه یورونیوز تلاش دارد چهره‌ای ظاهراً بی‌طرف و واقع‌نگار از خود ارائه نماید. می‌توان پیش‌بینی نمود این رویه منجر به جذب آن دسته از مخاطبانی شود که فارغ از جنجال‌های کاذب رسانه‌ای، پیگیر و در جستجوی اخبار مستند و بی‌حاشیه باشند. بر این اساس می‌توان گفت طراحی یورونیوز که مکمل سیاست رسانه‌ای غرب علیه جمهوری اسلامی می‌باشد، با هدف عملیات روانی بر بخشی خاص از طیف متنوع مخاطبان رسانه‌های بیگانه صورت گرفته است.

شبکه آریایی، از جمله پدیده‌هایی بود که اسباب مناسبی برای استهزاء شبکه‌های سیاسی را فراهم کرد. رفتار این شبکه و مدیر آن تداعی‌گر رفتار هخا مجری پیشین شبکه رنگارنگ بود. روحانی از سرسپرندگان نظامی رژیم طاغوت، بنا داشت در تاریخ اول مهرماه تحت عنوان روز رستاخیز وارد کشور شود و به زعم خود، قهرمانانه جمهوری اسلامی را سرنگون سازد.

اگرچه وعده جریان فتنه مبنی بر ماهواره‌ای شدن شبکه رسا طی سال ۹۰ محقق گردید، اما ضعف ساختاری و فنی این شبکه که از جمله علل اصلی آن غیرحرفه‌ای بودن عوامل و روش‌های رسانه‌ای مورد استفاده است، حتی نتوانست اسباب رضایت مخاطبان همگرا با خود را تأمین نماید. رسا برخلاف ادعاهای قبلی توفیقی در موج‌آفرینی و اشباع رسانه‌ای جریان فتنه نداشت. علاوه بر موارد پیش گفته، استقرار دفتر شبکه در مالزی و کم‌اطلاعی دست‌اندرکاران از اوضاع و دیدگاه‌های طرفداران جریان، از دیگر علل ناکامی این شبکه در عملکرد رسانه‌ای است.

استفاده شبکه رسا از عناصر وابسته به طیف‌های مختلف وابسته به ضد انقلاب و جریان‌های مخالف جمهوری اسلامی (علی‌کشتگر، نوشابه‌امیری و مانند آن)، حکایت از پیوند این جریان

به دنبال اعلام نارضایتی کنگره آمریکا از کیفیت و توفیق شبکه VOA، این شبکه همچون سال‌های قبل گرفتار مشکلات ساختاری و درونی متعدد است و از همین رو، نتوانسته اقبال قابل ملاحظه‌ای در مخاطبان داخل کشور به دست آورد

با گروهک‌های ضد انقلاب و تلاش این رسانه برای گسترش مخاطب دارد و تأیید دیگری بر ضعف شناخت حرفه‌ای عوامل این رسانه در جذب مخاطب است.

اقدام دولت مالزی در تعطیل نمودن دفتر رسمی این شبکه و انتقال آن به استودیوی خانگی نیز بر ضعف‌ها و محدودیت‌های قبلی آن افزود. این شبکه، به دلیل مشکل مالی و ناتوانی در پرداخت هزینه آنتن، از ادامه پخش باز ماند و از روز چهارشنبه ۱۷ اسفند تا اطلاع ثانوی تعطیل شد.

گسترش فعالیت و رویه متعزّضانه شبکه‌های مذهبی وابسته به اهل سنت و وهابیت (نور، وصال و کلمه) علیه بنیان‌های فکری شیعه، نشانه‌های توفیق در اثرگذاری و ایجاد انحراف بر شهروندان شیعه را افزایش داده و وجود ضعف و کمبود مراکز پاسخ‌گویی به شبهات مطرح‌شده توسط این شبکه‌ها، بر نگرانی‌ها می‌افزاید.

در کنار این وضع، عملکرد شبکه‌های افراطی شیعی که برخی از آنها عناوین مثبت و مورد علاقه شیعیان را استفاده کرده‌اند علاوه بر دامن‌زدن به اختلافات بین شیعه و سنی و خدشه‌دار کردن وحدت مسلمین، قرائتی تخریبی از تفکر شیعی ارائه می‌دهد که در تقابل و تعارض با گفتمان شیعی جمهوری اسلامی است. به تعبیر دیگر، فعالیت این قبیل شبکه‌ها، نه تنها نمی‌تواند در راستای تقویت یا ترویج قرائتی مثبت از تشیع باشد، بلکه رفتاری تخریبی علیه جمهوری اسلامی است. کما اینکه در برخی برنامه‌های اخیر، ماهیت واقعی و کینه و دشمنی خود را نسبت به نظام و رهبر معظم انقلاب نشان دادند.

در میان شبکه‌های مروج سایر ادیان، شبکه‌های مسیحی همچون گذشته، فعال‌ترین رسانه‌ها به شمار می‌روند و روند تدریجی تقویت کیفیت برنامه‌ها و توجه ویژه به تنوع مخاطبان به ویژه گروه‌های کودک و نوجوان را دنبال می‌کنند. از جمله نکات قابل ملاحظه در رفتار این شبکه‌ها، سرمایه‌گذاری بیشتر بر برنامه‌های سرگرمی، تفریحی و فراغتی است.

شبکه «نگین» از جمله شبکه‌های نوظهور در گونه شبکه‌های اختصاصی فیلم و سریال است که در تخریب حریم خانواده و اخلاق، پا را از شبکه‌های قبلی فراتر گذاشته و اقدام به نمایش آثاری با برچسب ۱۶+ سال می‌نماید و این کار را تحت عنوان احترام به شعور مخاطب توجیه می‌نماید.

با وجود جرم تلقی‌شدن تبلیغات داخلی از شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان از سوی مراجع قضایی، همچنان حجم قابل ملاحظه کالاها و خدمات داخلی از این شبکه‌ها تبلیغ می‌شود. خروج قابل ملاحظه سرمایه از کشور و تقویت و تداوم فعالیت شبکه‌هایی که در مقاطع مختلف در مرز ورشکستگی و تعطیلی قرار گرفتند، از جمله عوارض این وضعیت است.

از سوی دیگر، در معرض خطر بودن سلامتی بسیاری از مصرف‌کنندگان محصولات آرایشی و بهداشتی که غالباً در شبکه‌های تبلیغاتی یا ضد فرهنگ عمومی تبلیغ می‌شوند، یکی دیگر از نابسامانی‌های ناشی از تبلیغات در این شبکه‌هاست.

گسترش فعالیت و رویه متعزّضانه شبکه‌های مذهبی وابسته به اهل سنت و وهابیت (نور، وصال و کلمه) علیه بنیان‌های فکری شیعه، نشانگر توفیق این شبکه‌ها در اثرگذاری و ایجاد انحراف در شهروندان شیعه است

با توجه به کاهش نسبی مخاطبان شبکه‌های سیاسی و خبری (که ناشی از عوامل متعدد است)، نشانه‌هایی از گرایش رو به افزایش شبکه‌های ضد فرهنگ عمومی به مقولات سیاسی مشاهده می‌شود. به عنوان نمونه، می‌توان به شبکه «من و تو» اشاره نمود که با توجه به میزان مخاطبانش در مقایسه با عمر نه چندان طولانی خود، اخیراً طرح برخی موضوعات سیاسی را در دستور کار خود قرار داده است. این فرآیند در مقایسه با عملکرد شبکه‌های سیاسی و خبری از ظرفیت اثرگذاری بالاتری برخوردار خواهد بود. تنوع برنامه‌های این شبکه‌ها، هم باعث جذب مخاطبان بیش‌تر است و هم احتمال پذیرش محدود پیام‌ها و القاءات سیاسی را در مجموعه‌ای از پیام‌ها و القاءات متنوع خواهد افزود. حضور محمدرضا شجریان در استودیوی شبکه «من و تو» و انتشار تصاویر رفتار خلاف عرف وی، با توجه به رفتارهای حمایتی این خواننده از اغتشاش‌گران انتخابات سال ۸۸ نیز را می‌توان در همین راستا ارزیابی نمود.

گونه مخرب‌تری از شبکه‌های مروج انحرافات و فساد اخلاقی در حال افزایش است که نوعی جدید و پیشرفته از خدمات روسپی‌گری ارائه می‌دهند. نکته قابل توجه پیرامون فعالیت این شبکه‌ها، ضریب سازمان‌یافتگی، حفاظت و پنهان‌کاری بالا در آنهاست، به طوری که زنان و دختران فاسد ضمن رعایت مراقبت‌های دقیق برای اطمینان از عدم ردگیری‌های انتظامی و پلیسی برای فعالیت در داخل کشور، از خدمات مخبراتی و شماره تلفن‌های متعلق به کشورهای اروپایی و آفریقایی برخوردارند. ویژگی‌های اشاره شده در خصوص این شبکه‌ها، شائبه برنامه‌ریزی ترویج سازمان‌یافته فساد توسط بیگانگان را تقویت می‌نماید.

گونه مخرب‌تری از شبکه‌های مروج انحرافات و فساد اخلاقی در حال افزایش است که نوع جدید و پیشرفته‌ای از خدمات روسپی‌گری ارائه می‌دهند

عملکرد جمهوری اسلامی ایران

از جمله مهم‌ترین اقدامات جمهوری اسلامی در راستای کاهش اقبال نسبت به شبکه‌های ماهواره‌ای می‌توان به گسترش سامانه پخش دیجیتال تلویزیونی در نقاط مختلف کشور و در ادامه آن، راه‌اندازی دو شبکه IFilm و «نمایش» اشاره کرد. اگرچه هنوز استفاده از گیرنده‌های دیجیتال به میزان کافی در کشور رایج نشده و بسیاری از مخاطبان امکان دریافت شبکه‌های جدید را ندارند، اما این اقدامات در راستای حل دو مشکل فراگیر مؤثر بوده است. دریافت بدون نقص تصویر با کیفیت و پاسخ‌گویی نسبی به تنوع سلیق مخاطبان، با این اقدامات تا حدودی برطرف شده است. این در حالی است که پیش از این، پوشش مناسب امواج تلویزیونی در مناطق مختلفی از کشور با موانع گوناگون روبه‌رو بود و مخاطبین بسیاری به همین دلیل برای دریافت با کیفیت تصاویر شبکه‌های داخلی از تجهیزات ماهواره‌ای استفاده می‌کردند و به طور طبیعی تبدیل به مخاطب شبکه‌های غیرخودی نیز می‌شدند.

اخبار در دست راه‌اندازی بودن شبکه «ولایت» توسط دفتر آیت‌الله مکارم شیرازی در راستای مقابله با ابهام‌آفرینی و شبهه‌افکنی‌های شبکه‌های وابسته به اهل سنت و وهابیت امیدبخش بوده و نیازمند حمایت و گسترش است. مقرر است این شبکه در پی پاسخ‌گویی به ابهام‌ها و شبهه‌ها

باشد و مشی تقویت اختلافات و تأکید بر نقاط افتراق را دنبال نماید. این رویه، واکنشی مناسب و اثرگذار در مقابل اختلاف‌افکنی بدخواهان با هدف ایجاد تفرقه میان جهان اسلام خواهد بود. دیگر وجه مثبت این اتفاق، غیردولتی‌بودن آن و به صحنه آمدن مراجع بزرگ با استفاده از فناوری‌های روز می‌باشد که ضروری می‌نماید از سوی سایر مراجع و علمای دینی نیز دنبال و تقویت شود. پارازیت چندنوبته شبکه BBC فارسی در برخی اوقات از جمله زمان بازپخش مستند «خط و نشان یک رهبر»، یکی از اقدامات سلبی جمهوری اسلامی در مقابله با شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان بود. بنا بر نظر برخی کارشناسان، این اقدام حس کنجکاوای مخاطبان قابل توجهی را برای دیدن مستند برانگیخت و بر میزان تماشای مستند از طریق پیوندهای اینترنتی مربوطه افزود. این عده معتقدند در صورت عدم انجام پارازیت، با توجه به ضعف کیفی و ساختاری مستند، چندان مورد اقبال واقع نمی‌شد.

افزایش برخورد با تعداد قابل ملاحظه‌ای از مرتبطين داخلی شبکه BBC فارسی و بازداشت برخی از مستندسازان مرتبط با این شبکه، وجه دیگری از پیامدهای این موضوع بود. از جمله تبعات این شرایط می‌توان به کاهش سطح ارتباط این شبکه با داخل کشور، به رغم تلاش‌ها و صرف هزینه‌های قابل توجه پیشین اشاره کرد. یکی از مهم‌ترین نتایج این اتفاق، کاهش قابل ملاحظه ارتباط، تماس و گزارش‌ها از داخل کشور با BBC فارسی است. این امر آنچنان بر روند کیفیت فعالیت شبکه مؤثر واقع شده که کارکنان شبکه برای رونق‌بخشی کاذب به برنامه‌هایی مثل «نوبت شما» متوسل به استفاده از تماس‌گیرندگان غیرواقعی و طرح نظرات هدایت‌شده و غیرمردمی می‌شوند. توقف نمایش مستندهای ارسالی یا خریداری‌شده از مستندسازان داخلی، یکی دیگر از آثار روند برخورد با مرتبطين شبکه BBC فارسی بود.

به‌رغم برخوردهای گوناگون و متعدد صورت گرفته با مصاحبه‌کنندگان و همکاران شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان، همچنان شاهد تداوم این مسئله در جامعه هستیم. مصاحبه و همکاری با شبکه‌های فارسی‌زبان، یکی از مهم‌ترین مسایل در عرفی‌سازی فعالیت شبکه‌ها و افزایش پذیرش عمومی آنها در داخل کشور است. با وجود اطلاعیه‌های رسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و مصوبات شورای عالی امنیت ملی، همچنان شاهد مصاحبه برخی چهره‌های شاخص علمی، فرهنگی، ورزشی و در مواردی، شخصیت‌های اداری و رسمی با شبکه‌های مختلف ماهواره‌ای هستیم.

یکی از ضرورت‌های اساسی در مقابله با افزایش توفیق و فعالیت شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان، چاره‌اندیشی و تدبیر مؤثر و کارآمد برای پیش‌گیری از هرگونه ارتباط داخلی با این شبکه‌هاست.

همین ضرورت، شامل عوامل و دفاتر وابسته به شبکه‌ها می‌باشد که به صورت پنهان و غیررسمی در داخل کشور فعالیت دارند و بخش مهم و اثرگذاری از محتویات و نیازمندی‌های شبکه‌های مذکور را تأمین می‌کنند.

پارازیت چندنوبته شبکه
BBC فارسی در برخی
اوقات، یکی از اقدامات
سلبی جمهوری اسلامی
در مقابله با شبکه‌های
ماهواره‌ای فارسی‌زبان بود

صدور مجوز فعالیت موقت در داخل کشور برای سه شبکه فارسی‌زبان «ایرانیان»، «پرشین» و «سینمای ایرانی (ICC)» از سوی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، رخداد کم‌نظیری بود که سابقه آن صرفاً یک نوبت در دولت هفتم و برای یک شبکه وجود داشت. تفاوت مهم این رخداد در مقایسه با قبل، دریافت مجوز دو شبکه لس‌آنجلسی (پرشین و سینمای ایرانی) بود که موجبات تعجب صاحب‌نظران را فراهم نمود. این موضوع بازتاب وسیعی در رسانه‌ها پیدا کرد و حتی در برنامه هفت، به طور مفصل مورد پرسش و پیگیری رسانه ملی نیز قرار گرفت. این در حالی است که شبکه پرشین ضمن برخورداری از پشتیبانی مالی یک کشور اروپایی، طی خرداد و تیر سال ۸۸، سابقه حمایت از اغتشاش‌گران پس از انتخابات ریاست جمهوری را دارد. با وجود اعلام ابطال مجوزها پس از بروز واکنش‌های فراوان، اخبار موجود حکایت از آن دارد که مجوزهای موقت همچنان دارای اعتبار هستند و عوامل این شبکه‌ها می‌توانند در داخل کشور فعالیت نمایند.

نکته حائز اهمیت پیرامون این صدور مجوزها، تأثیر قابل ملاحظه آن بر عرشی‌سازی حضور شبکه‌ها در فضای فرهنگی کشور و افزایش گرایش به شبکه‌های ماهواره‌ای با توجیه مورد تأیید بودن عملکرد آنان در داخل کشور است و خنثی‌کننده آثار بخش قابل ملاحظه‌ای از اقدامات سلبی صورت گرفته در راستای تقابل با شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان می‌باشد.

چشم‌انداز ۱۳۹۱

در نگاه کلی می‌توان گفت شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان در سال ۹۱ رفتار تخریبی خود علیه جمهوری اسلامی را ادامه خواهند داد و با توجه به افزایش فشارهای بین‌المللی، انتظار می‌رود این روند تشدید شود.

به نظر می‌رسد عملکرد شبکه‌های ماهواره‌ای در عرصه سیاسی و خبری، همچون گذشته متمرکز بر برجسته‌نمایی نقاط ضعف، اشکالات، اختلافات و عملیات روانی منفی و تخریب نقاط قوت و موفقیت‌ها خواهد بود. تقویت رویکرد به موضوعات اجتماعی فرهنگی، از جمله دیگر محورهای عمل این شبکه‌ها در سال ۹۱ خواهد بود. بر همین اساس، بزرگ‌نمایی آثار اعمال تحریم‌های گوناگون غرب علیه جمهوری اسلامی (به ویژه تحریم نفت)، حمایت از جریان و عوامل فتنه، تبلیغات کاذب علیه فعالیت‌ها و پیشرفت‌های هسته‌ای، کم‌اهمیت جلوه دادن توفیقات نظام، اختلاف‌افکنی و القاء اختلاف بین رهبر معظم انقلاب و رئیس‌جمهور، از جمله محورهای تمرکز عمل این دسته رسانه‌ها خواهد بود. در عین حال، تنوع برنامه‌های فرهنگی - اجتماعی شبکه‌های ضد فرهنگ عمومی تداوم خواهد یافت تا پاسخ‌گوی مخاطبان بیش‌تر باشد و بر تخریب بنیان‌های فرهنگی و فکری عمیق‌تر پیدا نماید.

تخریب مبانی تفکر اسلامی و شیعی، گسترش اعتقادات افراطی اهل سنت، تشدید اختلافات بین جهان اسلام و ترویج سایر ادیان، کماکان از سوی شبکه‌های مذهبی و دینی تداوم خواهد یافت.